

Klimaindeks Vest

2023

Innhold

01. <u>PwCs Klimaindeks Vest</u>	<u>3</u>
02. <u>Hovedfunn fra årets analyse</u>	<u>9</u>
03. <u>Hva er kjennetegn på en god klimastrategi?</u>	<u>18</u>
04. <u>Hvordan gå fra strategi til handling?</u>	<u>27</u>
05. <u>Hva nå?</u>	<u>33</u>
06. <u>Klimaindeks Vest for Vestlandets 50 største selskaper</u>	<u>35</u>
07. <u>Vedlegg</u>	<u>38</u>

01

PwCs

Klimaindeks Vest

2030 er ingen fjern fremtid

I løpet av 2023 har vi opplevd flere og mer omfattende konsekvenser av klimakrisen. Det er satt global varmerekorder, og i både Europa og Nord-Amerika har det herjet hetebølger og skogbranner. Stadig oftere forekommer det ekstremvær med store ødeleggelser, noe vi også fikk kjenne på nasjonalt gjennom store nedbørsmengder i Sør-Norge sommeren 2023. Ødeleggelser av denne størrelsen skaper langvarige konsekvenser for de privatpersoner, kommuner og næringsliv som blir direkte rammet, og kan få store konsekvenser for eksempelvis finansieringsvilkår og flyten i leverandørkjeder. Ifølge klimaforskningen er dette bare en forsmak på hva vi kan vente oss fremover.

For å stanse klimakrisen må verdens utslipp ned til netto null i 2050. Næringslivet spiller en essensiell rolle i å få dette til, og vi ser av våre undersøkelser at stadig flere aktører kutter sine utslipp. Blant Vestlandets 50 største selskap er det ni som viser til utslippskutt i egen virksomhet og verdikjede, hvilket er en økning fra fire selskap i fjor. Selv om dette er en positiv utvikling, går omstillingen fortsatt for sakte. Det er fremdeles for mange bedrifter som ikke kutter utslipp, og kun fem av selskapene som kutter i tråd med målene i Parisavtalen.

9 av 50 selskaper kan vise til utslippskutt i egen virksomhet og verdikjede, som er en økning fra 5 selskaper i fjor.

En annen positiv utvikling er at stadig flere rapporterer godt på sine klimagassutslipp både i egen drift og i sine verdikjeder. Antallet virksomheter med gode klimaregnskap har økt fra ti til 22 selskap. Dette er viktig for å øke virksomheten sin innsikt i egne utslippskilder slik at det kan iverksettes tiltak som monner. Ikke minst gir det eksterne interessenter innsyn i hvordan virksomheten jobber med å redusere sin klimapåvirkning. Stadig flere etterspør denne type informasjon fra kunder, leverandører og samarbeidspartnere, og godt klimaarbeid blir også stadig viktigere i forbindelse med å både kapre og beholde de gode hodene.

Vi forventer at antallet med god klimarapportering vil øke fremover, blant annet fordi EUs nye bærekraftsdirektiv [CSRD](#) krever at svært mange større selskaper må rapportere om sin påvirkning og arbeid med klima og miljø i løpet av de neste par årene. Vi antar at dette gjelder godt over 90% av virksomhetene i vårt utvalg.

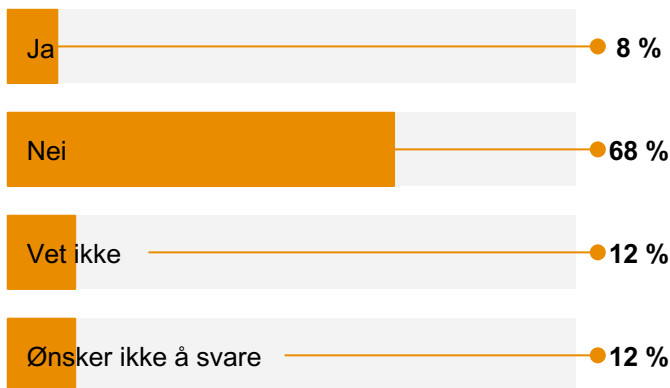
Samtidig trenger vi ytterligere virkemidler fra lokale og nasjonale myndigheter for å skru opp farten i omstillingen. Siden 1990 har [utslippene i Norge](#) gått ned med under 5 %, noe som tilsier at vi ikke er i nærheten av å nå de nasjonale klimamålene om 55 % reduksjon innen 2030. [KlimaKontrollen.no](#), som er utarbeidet av PwC, Skift og Zero, viser at med dagens politikk vil vi ikke vil nå våre 2030-mål før 2043.

Vi trenger derfor et taktskifte både i næringslivet og politikken som til sammen gir en satsing på løsningene som bidrar til å innfri reduksjonsmålet vårt.

I vår spørreundersøkelse, som ble sendt ut til ansvarlige for klima og bærekraftsarbeid i Vestlandets største virksomheter, svarer 17 av totalt 25 respondenter at politikerne ikke er modige nok i klimapolitikken.

2030 er ikke lenger en fjern fremtid, og konsekvensene av klimaendringene berører allerede mennesker og natur. Med litt over seks år igjen til å nå målet om en reduksjon av klimagassutslipp på 55 % har vi kommet mindre enn én tiendedel på vei. Det er tydelig at vi trenger økt engasjement fra både myndigheter, velgere og næringslivet fremover.

Jeg opplever at politikerne er modige nok i klimapolitikken

Kort om Klimaindeks Vest

Klimaindeks Vest er en årlig oversikt over hvordan de 50 største virksomhetene på Vestlandet jobber med sitt klimafotavtrykk. Evaluering av selskapene er basert på offentlig tilgjengelig informasjon, herunder års- og bærekraftsrapportering, og er vurdert av PwC.

Som et supplement til hovedundersøkelsen er det også sendt ut en spørreundersøkelse til selskapene som inngår i Klimaindeks Vest. Her kartlegges hvordan selskapene rigger seg for den grønne omstillingen, og svarene bidrar til ytterligere verdifull innsikt. I år har vi også inkludert spørsmål om hvordan selskapene forbereder seg til kravene i CSRD. Spørreundersøkelsen ble besvart av 25 av 50 virksomheter.

Klimaindeks Vest tar for seg de 50 største selskapene på Vestlandet

Hvorfor gjør vi dette?

PwCs formål er å bygge tillit i samfunnet og løse viktige problemer. Klimaendringene er blant de største utfordringene verden står overfor. Næringslivet spiller en sentral rolle i den grønne omstillingen og må ta grep for å kutte utslipp. Gjennom Klimaindeks Vest bidrar vi til kunnskap om og åpenhet rundt eksisterende og planlagte klimatiltak i Norges største bedrifter. Samtidig belyser vi hvordan selskaper kan jobbe enda mer målrettet og bidra til å løse klimakrisen. Ved å sette søkelyset på behovet for fullstendige klimaregnskap, ambisiøse klimamål og faktiske utslippskutt, viser også Klimaindeks Vest hva som skal til for å få til vellykket klimarapportering under det kommende bærekraftsdirektivet.

Fremgangsmåte og forbehold

I Klimaindeks Vest vurderer PwC hvorvidt selskapene rapporterer sitt klimaregnskap etter beste praksis, samt om selskapene kan vise til reduksjon i klimagassutslipp i henhold til Parisavtalen. Metodikken i Klimaindeks Vest har utviklet seg over flere år og er basert på sentrale kriterier i [GHG-protokollen](#).

I år benytter vi også de kommende kravene i bærekraftsdirektivet (CSRD) som en del av metodegrunnlaget. Klimastandarden derfra (ESRS E1) vil være førende for hvordan selskaper rapporterer sine klimaregnskap og utslippsreduksjoner i årene fremover. Flere av de største selskapene på Vestlandet vil måtte rapportere i henhold til direktivet allerede for regnskapsåret 2024.

[EUs Low Carbon Benchmark](#) benyttes for å vurdere om selskapene kutter i tråd med målene i Parisavtalen. Dette er et krevende punkt i metodikken, og det er ikke mulig å etablere en fasit for hvordan Vestlandet 50 største selskaper – på tvers av bransjer – skal redusere utslipp i tråd med 1,5-gradersmålet. EUs Low Carbon Benchmark er utarbeidet til hjelp for at porteføljeforvaltere kan vurdere porteføljeselskapers klimagassreduksjon og klimastrategi i henhold til Parisavtalen. Dette legger til grunn at selskaper må kutte sine utslipp med et gjennomsnitt på 7 % årlig for å kutte i henhold til en utslippsbane som samsvarer med Parisavtalen. I tillegg må et selskap vise til kjernevirksomhet som ikke bidrar til innelåste utslipp (såkalt «carbon lock-in»).

Reduksjon i utslipp kan gjøres i form av absolutte utslipp, som er en ren mengdebasert indikator, eller

«Carbon lock-in», eller «innelåste utslipp» beskriver aktiviteter som forlenger eller fornyer eiendeler og infrastruktur som bidrar til klimagassutslipp over mange år. Det kan eksempelvis dreie seg om etablering av nye oljefelt eller investeringer i store infrastrukturprosjekter som produserer fossil energi, og som forventes å være operative over flere tiår.

utslippsintensitet, som indikerer et forhold mellom mengden utslipp og en økonomisk eller fysisk faktor som er relevant for kjernevirksomheten. Utslippsutviklingen måles år mot år.

Basert på Klimaindeksens metodikk for å vurdere klimaregnskap og utslippsreduksjoner rangeres Vestlandets 50 største selskaper etter fem kategorier:

1. Selskaper som kutter minst 7 % i snitt årlig siste tre år, i tråd med Parisavtalen
2. Selskaper som kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen
3. Selskaper med god klimarapportering, men som ikke reduserer sine utslipp

4. Selskaper som har forbedringspotensial i klimarapporteringen

5. Selskaper som ikke rapporterer klimagassutslipp

For å tydeliggjøre hvilke kriterier som må være oppfylt for å kunne plasseres i de ulike kategoriene er det utarbeidet en matrise (som vises under). Et selskap må kunne tilfredsstillte samtlige kriterier i en kategori for å kunne bli plassert i gjeldende kategori.

Analysen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon fra vestlandets 50 største selskaper, basert på omsetning i 2022. Finansielle tall er hentet fra Proff Forvalt, der konserntall i de siste tilgjengelige resultat- og balanse-regnskapene per 31. juli 2023 er lagt til grunn.

Kriterier for klimaregnskap	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Klimagassutslipp rapporteres i absolutte tall	✓	✓	✓	✓	
Klimagassutslipp rapporteres i CO ₂ -ekvivalenter	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både Scope 1 og 2	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både Scope 1, 2 og 3	✓	✓	✓		
Vesentlige utslipp i Scope 3 er inkludert i rapporteringen	✓	✓	✓		
Kriterier for utslippsreduksjoner					
Kan vise til reduksjon i utslipp (absolutt eller intensitet)	✓	✓			
Kriterier for å være i tråd med Parisavtalen					
Kutter iht. EU Low Carbon Benchmark (absolutt eller intensitet) på 7 % årlig over tre år	✓				
Kjernevirksomhet som ikke bidrar til innelåste utslipp, eller såkalt «carbon lock-in»	✓				

Datagrunnlaget består av selskapenes års- og bærekraftsrapporter for 2022. For selskap som selv ikke rapporterer klimagassutslipp, er rapportering fra morselskapet lagt til grunn dersom selskapets klimagassutslipp fremkommer her. For morselskap som refererer til datterselskapenes rapportering på klimagassutslipp er dette lagt til grunn. Det vektlegges at PwC må kunne identifisere klimapåvirkningen av virksomhetens operative drift som styres fra Norge.

Dette betyr at informasjon om selskapenes klimaarbeid som ikke kommer frem i selskapenes års- og bærekraftsrapporter kan være utelatt av vår analyse. Hovedfrist for lansering av rapportering har vært 31. juli 2023.

PwC tar forbehold om og presiserer at Klimaindeks Vest ikke analyserer eller gjør vurderinger av hvorvidt et selskap er mer eller mindre klimavennlig. Vi ettergår heller ikke utslippstallene som vi innhenter fra selskapenes klimaregnskap. Derimot presenterer PwC i Klimaindeks Vest sin vurdering av kvaliteten på informasjonen selskapene selv oppgir om sitt klimaarbeid og -rapportering.

Blant selskapene som analyseres finnes selskaper som er på PwCs kundeliste. PwC ønsker å spesifisere at alle vurderinger som er gjort på selskapsspesifikt nivå, er forankret i metodikken som er vedlagt rapporten. Metodikken publiseres blant annet fordi PwC ønsker å fremme transparens og gjøre det tydelig at selskapene vurderes ut fra like kriterier.

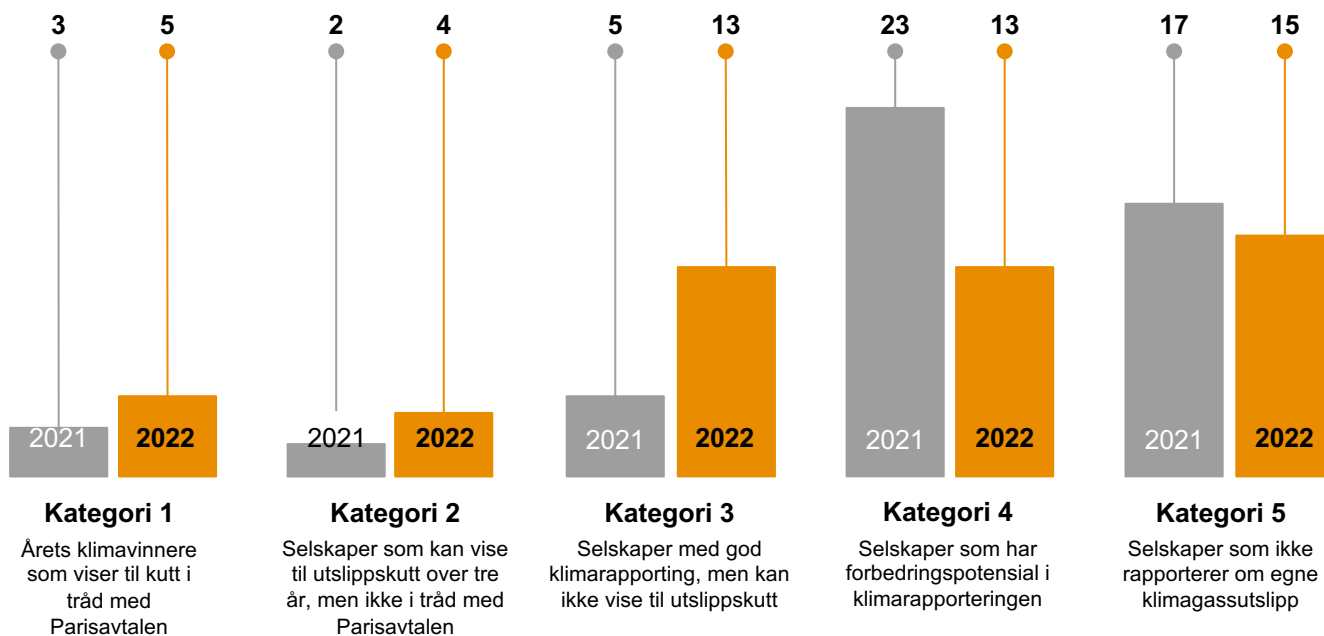

02

**Hovedfunn fra
årets analyse**

Klimaindeksens selskapskategorisering viser en positiv utvikling i selskapenes kvalitet på klimarapportering

5 av 50 på vei mot Paris-målet

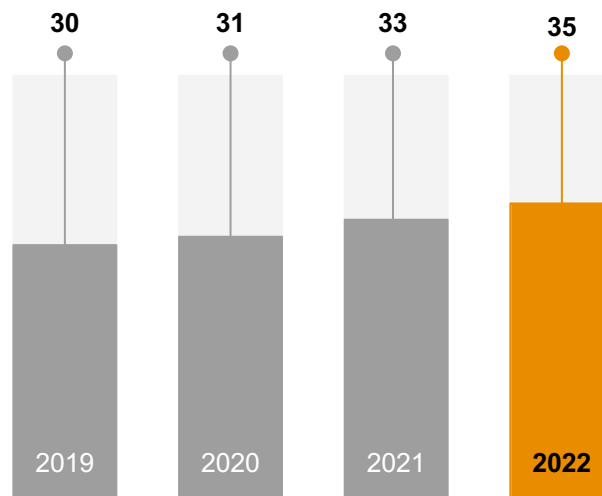
Hovedfunnene i Klimaindeks Vest viser nok en gang at utviklingen er positiv, men at dekarboniseringen av næringslivet går alt for sakte. Kun ni av 50 selskaper kan vise til utslippskutt i egen virksomhet og verdikjede. Dette er nesten en dobling fra i fjor, men kun fem av disse ni selskapene kutter i tråd med Parisavtalen. Sett i relasjon til at utvalget favner de største virksomhetene på Vestlandet, så er det urovekkende få som viser til de resultatene vi trenger for å komme i mål innen 2030.

Stadig flere selskaper rapporterer på klimagassutslipp

Alle virksomheter som ønsker å redusere utslipp fra egen drift og verdikjede og bidra i den grønne omstillingen trenger innsikt om sin klimapåvirkning. Følgelig vektlegges det tungt at virksomheter kan vise til et klimaregnskap. Basert på virksomheters rapportering finner vi at 35 av 50 selskaper har et klimaregnskap som viser minimum utslipp i scope 1 og 2, noe som utgjør en svak forbedring sammenlignet fra 33 selskaper i fjor.

Antall av Vestlandets 50 største selskaper med publisert klimaregnskap

Stor økning i antall selskaper som inkluderer vesentlige indirekte utslipp i klimaregnskapet

Kvaliteten på klimaregnskapene til Vestlandets 50 største virksomheter blir stadig bedre. Noen kjennetegn på god praksis innen klimarapportering er at:

- › Klimagassutslipp rapporteres i absolutte tall i CO₂-ekvivalenter, med separat rapportering for Scope 1 (direkte utslipp), Scope 2 (indirekte utslipp fra innkjøpt energi) og Scope 3 (utslipp fra verdikjeden)
- › Innkjøpt elektrisitet i Scope 2 er beregnet og oppgitt etter både lokasjons- og markedsbasert metode
- › Alle vesentlige utslipp i Scope 3 er inkludert
- › Rapporten inkluderer sammenlignbare utslippstall over tid

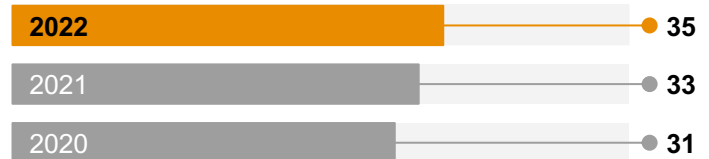
For mer veiledning om førende prinsipper rundt klimaregnskap i henhold til GHG-protokollen, les mer i

[Vedlegg I.](#)

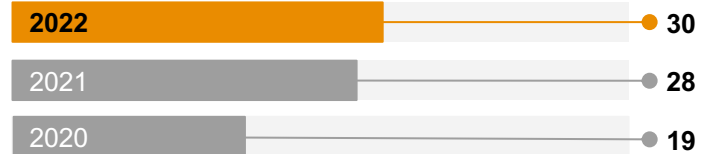
I år ser vi en tydelig forbedring i antall virksomheter som inkluderer vesentlige indirekte utslipp i verdikjeden (Scope 3) i sin rapportering. Denne kategorien av utslipp utgjør som regel størstedelen av virksomheters klimapåvirkning, og utgjør utslipp som selskapene ikke selv kontrollerer, men likevel kan påvirke. Ved å kartlegge og rapportere vesentlige Scope 3-utslipp kan selskaper identifisere store utslippsskilder i verdikjeden.

Antall av Vestlandets 50 største selskaper som...

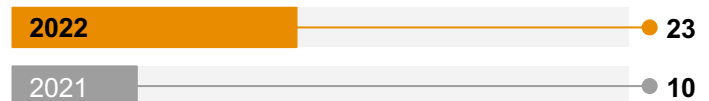
Har offentlig tilgjengelig klimaregnskap

Inkluderer indirekte utslipp (Scope 3)

Inkluderer alle vesentlige indirekte utslipp (Scope 3)

Vurdering av vesentlige indirekte utslipp ble ikke gjort i 2020.

I år har **23 selskaper inkludert sine vesentlige indirekte utslipp i klimaregnskapet, hvilket utgjør over en dobling fra fjoråret**

Kartlegging av indirekte utslipp i verdikjeden bidrar blant annet til å avdekke muligheter for å samarbeide med leverandører og kunder om klimaløsninger. Dette vil være svært verdifullt sett i relasjon til at det forventes økt press på utslippskutt fra en rekke ulike interessenter.

Mange større virksomheter vil snart møte rapporteringskrav fra EU, hvilket forventes å bidra til en "snøballeffekt" der disse aktørene viderefremidler egne krav til virksomheter i egen verdikjede. Dette kan eksempelvis komme i form av forventninger til data om klimapåvirkning fra kjøpte produkter eller leverandørens resultater (eksempelvis utslippskutt).

I år er det 23 selskaper på Vestlandet som rapporterer egne vesentlige indirekte utslipp. Dette utgjør en dobling fra fjoråret, men det er fremdeles et betydelig forbedringspotensial.

Ifølge beste praksis og GHG-protokollen bør virksomheter kartlegge utslipp i hver av de 15 ulike Scope 3-kategoriene, samt forklare hvilke utslipp som er inkludert og ekskludert i klimaregnskapet. Hvilke kategorier av Scope 3-utslipp som er mest relevant varierer mellom bransjer. For å vurdere om selskaper rapporterer på vesentlige utslipp i Scope 3 baserer vi oss på følgende momenter:

- › Selskapets egen redegjørelse for at det er gjort en vurdering av hva som er selskapets vesentlige utslipp i Scope 3
- › *PwC Scope 3 Guidelines* ([se Vedlegg II](#)).

Sjømat, transport og industri dominerer Klimaindeks Vest 2023

Blant de 50 selskapene med høyest omsetning på Vestlandet tilhører 13 av dem sjømatbransjen, 11 industri og 10 transport (9 av disse innen shipping).

Vi ser høyest modenhet i klimarapporteringen innenfor sjømatnæringen, hvor over halvparten av utvalget har god klimarapportering som inkluderer vesentlige utslipp i scope 3. Fem virksomheter reduserer nok til å møte målene i Parisavtalen.

Blant industriselskaper ser vi derimot at det er et høyere behov for åpenhet rundt klimapåvirkning. Kun tre av elleve rapporterer på vesentlige utslipp. Blant resterende aktører er det kun halvparten som har et klimaregnskap.

Transport er en bransje med høye direkte utslipp, og vi ser at stadig flere også rapporterer på vesentlige indirekte utslipp. Halvparten av virksomhetene innen transport havner i kategori 2 eller 3.

Sjømat dominerer blant årets klimavinnere

Viktigste utslippskilder

- › Produksjon av fôr (Scope 3)
- › Transport av produsert vare (Scope 3)

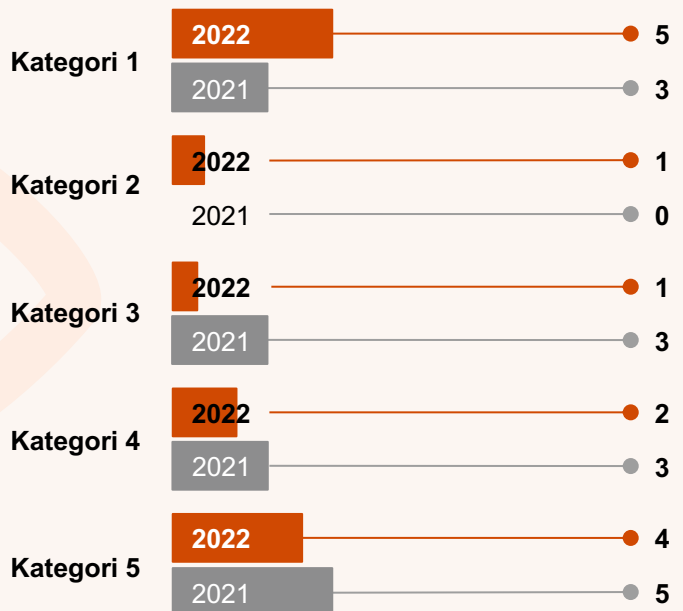
Tretten av virksomhetene i Klimaindeks Vest 2023 tilhører sjømatnæringen, og tolv av disse var en del av utvalget i fjorårets analyse. Fem av de tretten virksomhetene viser til utslippskutt i tråd med målene i Parisavtalen. Dette reflekterer et langvarig fokus og målrettet arbeid med reduksjon av klimapåvirkningen fra flere av de største aktørene innen bransjen.

Selskapene med god rapportering viser at deres største utslippskilder befinner seg i scope 3, indirekte utslipp, hvor de viktigste utslippskildene er produksjon av fôr og transport av produsert vare. Reduserte utslipp pr enhet produsert fôr gjenspeiles i klimaregnskapene til både fôrprodusenter og oppdrettsselskap. Dette er et område som får mye oppmerksomhet, og innovative løsninger vil forhåpentligvis bidra til å redusere denne utslippskilden ytterligere i årene som kommer.

Transport av ferdig produsert vare er også en viktig kilde til utslipp. Slik transport foregår ofte med flytransport og i nedkjølt tilstand, noe som krever mye energi.

Selv om flere sjømatselskaper har gjort det bra i Klimaindeks Vest er det også verdt å merke seg at over 30 % av selskapene i utvalget ikke har et klimaregnskap. Flere aktører fremhever at deres produkter har lavere klimapåvirkning enn andre proteinkilder, men dette bør ikke bli en hvilepute som gjør at selskapene utsetter å kartlegge, rapportere, og arbeide for å redusere selskapenes direkte og indirekte utslipp av klimagasser.

Kategorifordeling innen sjømatnæringen

Transport har forbedret sin rapportering fra i fjor

Viktigste utslippskilder

- › Forbrenning av drivstoff (Scope 1)
- › Produksjon av drivstoff (Scope 3)

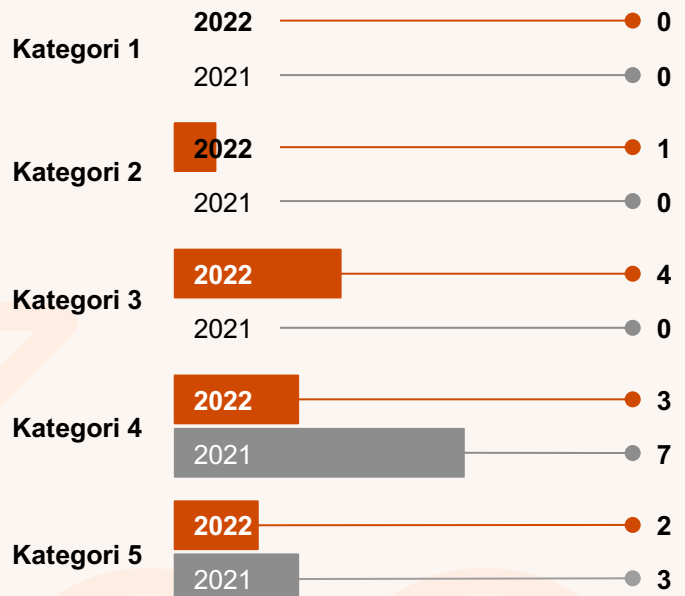
Ti av virksomhetene i Klimaindeks Vest 2023 tilhører transportnæringen, og åtte av disse var en del av utvalget i fjorårets analyse. Blant transportvirksomhetene er det fem aktører som har klatret til en høyere kategori sammenlignet med fjoråret.

Transportnæringen er en av få bransjer hvor scope 1 (direkte utslipp) står for mesteparten av selskapets klimapåvirkning. Likevel finner vi at halvparten av selskapene i utvalget nå også rapporterer på utslippene i scope 3. Dette er svært positivt og vitner om en økt forståelse av utslipp også i verdikjeden.

Den viktigste utslippskilden i scope 3 er ofte produksjon av drivstoff, noe som gjerne tilsvarer i overkant av 20 % av utslippene fra forbrenningen av drivstoffet. Tiltak som reduserer forbruk av drivstoff vil dermed redusere utslippene både i scope 1 og i scope 3. Ni av ti aktører opererer innenfor shipping, og denne bransjen omtales ofte som “hard-to-abate”, altså at det er utfordrende å finne gode nullutslippsløsninger.

Likevel har både IMO (International Maritime Organization) og SBTi (Science-Based Target initiative) i år kommet med nye målsetninger og retningslinjer for at shippingbransjen skal nå 1,5-gradersmålet. Begge spesifiserer en ambisjon om netto-null før eller omkring 2050, og en kraftig reduksjon innen 2030. Dette vitner om høye forventninger til at bransjen skal finne gode løsninger for å redusere sine utslipp fremover.

Kategorifordeling innen transportnæringen

Begrenset klimarapportering i industrien

Viktigste utslippskilder

- › Produksjon av råvarer (Scope 3)
- › Industrielle utslipp (Scope 1)
- › Innkjøpte transporttjenester (Scope 3)

Elleve av virksomhetene i Klimaindeks Vest 2023 har industrielle prosesser som sin hovedvirksomhet, herunder også landbruk og/eller prosessering av næringsmidler. Ti av disse var en del av utvalget i fjorårets analyse.

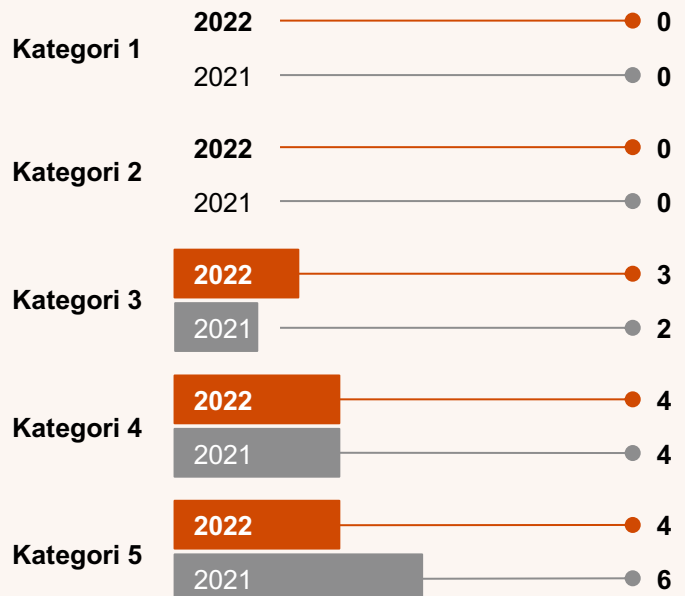
Selv om denne bransjekategorien inkluderer ulike industrivirksomheter, viser funnene at de med god klimarapportering også her har de høyeste utslippene i Scope 3, ofte knyttet til produksjon av råvarer.

I bransjen som helhet har det vært lite forbedring i vår undersøkelse siden i fjor. Kun to selskaper har forbedret sin klimarapportering, og ingen dokumenterer utslippsreduksjoner fra 2020 til 2022.

I mange tilfeller reflekterer økning i utslipp også høyere omsetning, men for å oppnå målene i Parisavtalen må industrien klare å forene økonomisk vekst og reduksjon av utslipp.

Vi ser at mange selskaper i denne bransjen har fokus på klima og finner gode, fremtidsrettede løsninger. Det er likevel vanskelig å definere og følge opp et effektivt klimaarbeid dersom vesentlige utslippskilder ikke er kartlagt. I denne bransjen er det for få som har en slik oversikt, noe som kan gjøre det utfordrende både å sette klimamål og iverksette utslippsreducerende tiltak som monner.

Kategorifordeling innen industri

03

**Hva er kjennetegn på
en god klimastrategi?**

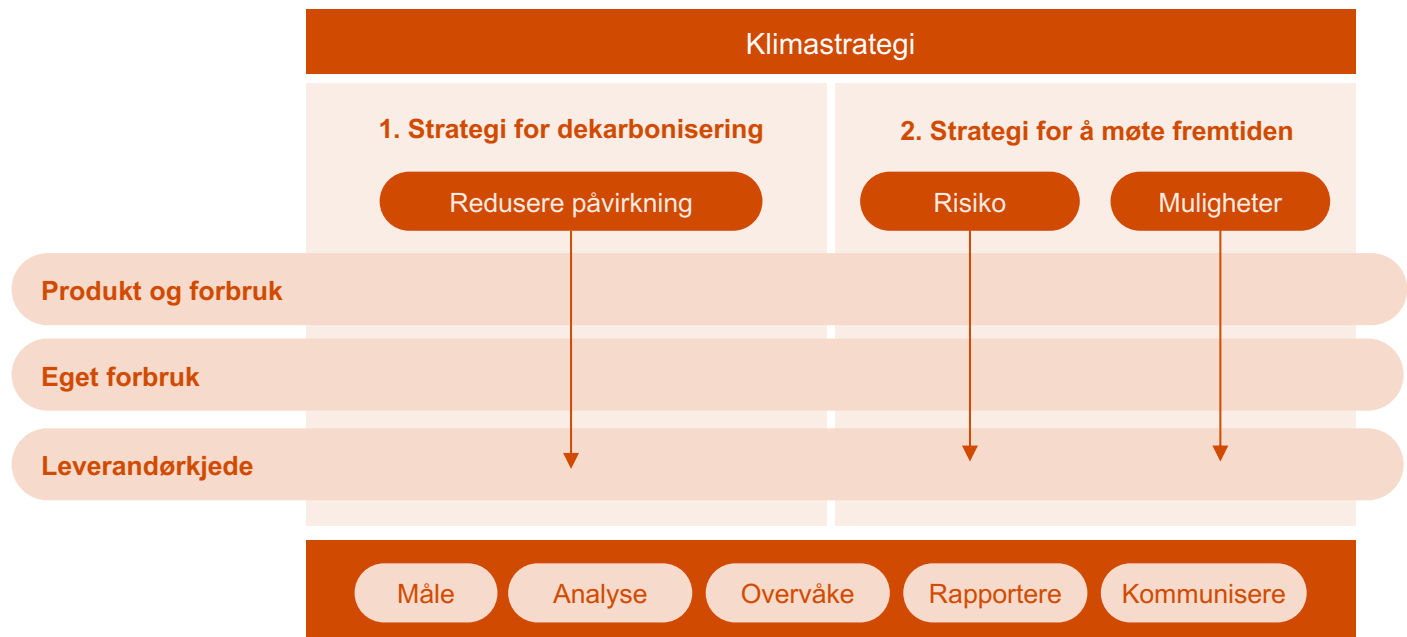
Hva er kjennetegn på en god klimastrategi?

Fundamentet for helhetlig og systematisk klimaarbeid er en robust klimastrategi. Denne strategien bør bestå av to grunnleggende pilarer, som vist i figuren under:

- 1) strategi for dekarbonisering, og
- 2) strategi for å møte fremtiden.

Først og fremst må selskapet ha en troverdig strategi for hvordan utslipp skal kuttes i egen virksomhet og verdikjede. Dette begynner med å utarbeide et komplett klimaregnskap, og dernest sette konkrete og tallbaserte mål for utslippsreduksjon som er i tråd med ambisjonene i Parisavtalen.

Videre bør målene følges opp med en tydelig handlingsplan som består av konkrete tiltak, utslipps- og kostnadsberegninger. Oppfølging av arbeidet krever en tydelig ansvarsfordeling. Selskapet må også ha en strategi for å møte en fremtid preget av klimaendringer og klimapolitikk. Denne delen går ut på å kartlegge og følge opp klimarisiko og muligheter, samt vurdere hvordan bedriftens forretningsmodell må omstilles for å passe inn i et lavutslippssamfunn. Dette kapitlet går dypere inn i disse to grunnleggende pilarene, samt viser til status i næringslivet for begge områdene.

Strategi for dekarbonisering: Mål som tar oss mot Parisavtalen

Selskaper som ønsker å kutte utslipp i tråd med Parisavtalen bør sette mål som er i henhold til det vitenskapen sier skal til for å unngå de verste konsekvensene av klimaendringene. Et slikt mål vil være å redusere utslipp med minimum 50 % innen 2030 og minst 90–95 % innen 2040–2050. Målene må kombineres med regelmessig rapportering for å sikre god fremdrift.

Slike mål gir troverdighet til selskapers klimaarbeid, og forventes i stadig større grad av selskapenes interessenter, inkludert kunder og eiere. Organisasjonen Science Based Targets initiative (SBTi) har utviklet et rammeverk for å sette klimamål på linje med vitenskapen.

SBTi gir veiledning, kriterier og anbefalinger for å støtte selskaper i å sette mål i tråd med 1,5-gradersmålet. For å få godkjent klimamål av SBTi må selskapet vise til troverdige planer for ambisiøse utslippskutt innenfor Scope 1, 2 og 3.

I årets analyse har vi kartlagt de selskapene i utvalget som har, eller er på vei til, SBTi-godkjente klimamål. Fire (8 %) av de 50 selskapene har fått sine mål for 2030 godkjent av SBTi, og fem (10 %) har sendt inn mål til godkjenning.

Dette er lavere enn de nasjonale andelene (hhv. 11 og 20 %), noe som reflekterer at det er flest store selskaper som setter slike mål.

Kategorisering blant selskapene med og uten SBTi-godkjente mål

■ Andel med SBTi-godkjente mål ■ Andel forpliktet til SBTi ■ Andel uten SBTi

Vi ser at alle fire selskaper som har fått godkjent klimamål av SBTi ligger i Kategori 1 som en av årets klimavinnere.

Av de fem som har forpliktet seg til å sette mål har fire gode klimaregnskap og det siste rapporterer at de er i gang med å kartlegge sine vesentlige Scope 3-utslipp.

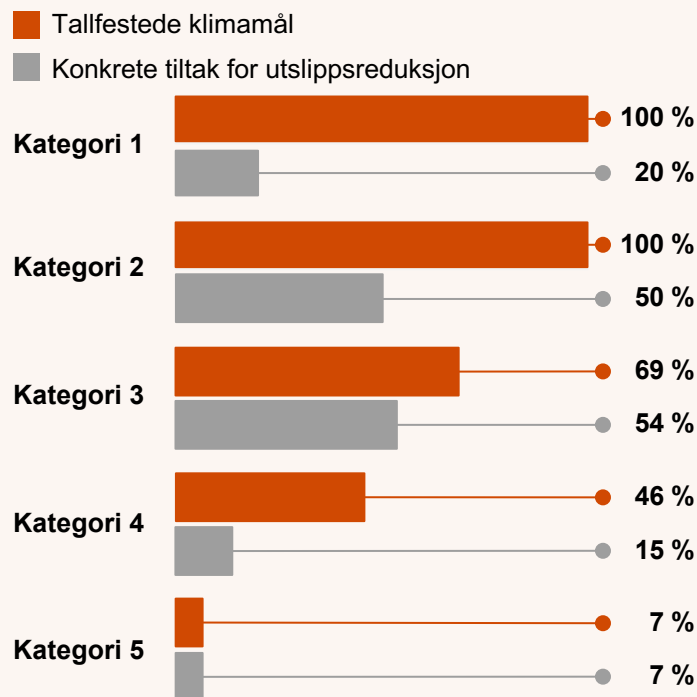
Med dette kan vi tolke at selskaper som har fått eller er på vei til å få godkjent klimamål av SBTi har en høy grad av modenhet i deres klimaarbeid, som ofte også gjenspeiles i form av reduserte klimagassutslipp.

Selskaper som reduserer utslipp har også den klareste klimastrategien

Halvparten av selskapene i utvalget kommuniserer mål for å redusere utslipp: 20 har mål for reduksjon i absolutte tall mens 13 har mål for reduksjon av utslippsintensitet (flere har begge deler). Blant selskapene i de øverste to kategoriene (selskaper som har godt klimaregnskap og reduserer utslipp) har 100 % satt tallfestede klimamål, mens andelen er lav blant dem som ikke har klimaregnskap.

Når det gjelder konkrete tiltak for utslippsreduksjon frem mot 2030 finner vi den høyeste andelen blant selskaper som har god klimarapportering men enda ikke har redusert sine utslipp. Det at de har planlagt tiltak fremover gir håp om at de vil oppnå reduksjoner neste år. Vi ser også at selskaper som allerede reduserer sine utslipp sannsynligvis planlegger å videreføre det som allerede fungerer, heller enn å iverksette nye tiltak.

Andel av virksomhetene som har tallfestede klimamål og konkrete tiltak for utslippsreduksjon

Drivere bak klimastrategier og utslippskutt

Hoveddriveren til å kutte utslipp blant selskaper varierer i stor grad. I Klimaindeks Vests spørreundersøkelse er det særlig fire grunner som skiller seg ut: muligheten til å differensiere seg i markedet og få bedre omdømme, nye krav fra myndigheter, nye krav fra kunder og andre interessenter og nye krav fra finanssektoren/investorer.

Sammenlignet med i fjor er det en økning på 18 prosentpoeng i respondenter som velger «mulighet til å differensiere seg i markedet og få bedre omdømme» som en hoveddriver i årets undersøkelse.

Dette tyder på at stadig flere ser muligheter knyttet til klimaomstillingen, og at klimakutt blir en viktig del av strategien for hvordan selskapet kan møte fremtiden.

“Nye krav fra myndigheter” er hoveddriveren med høyest økning fra i fjor, med hele 25 prosentpoeng. Det er tydelig at flere selskaper merker det økte fokuset på klima hos lovsetterne i Europa og Norge.

Hva er hoveddrivkraften bak arbeidet for å kutte utslipp? (Virksomhetene kunne velge flere alternativer)

Strategi for å møte fremtiden: Klimarisiko i strategiske beslutninger

Beste praksis for arbeid med klimarisiko

1

Etabler en tydelig styringsstruktur

2

Bruk minst to klimascenarier

3

Estimer og tallfest risikoer og muligheter

4

Etabler en strategisk handlingsplan

5

Konsistent og transparent rapportering i tråd med TCFD anbefalingene

I fjorårets utgave av Klimaindeks Vest rettet vi søkelyset på klimarisiko og introduserte fem elementer for godt arbeid med klimarisiko. De fire første elementene skaper grunnlag for rapportering i tråd med Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD), og tilbyr også høy strategisk verdi for selskapets styring og kontroll.

TCFD er den mest brukte standarden for rapportering på klimarisiko, og består av en rekke anbefalinger til hvordan klimarisiko bør identifiseres, håndteres og rapporteres på.

I årets analyse beskriver 30 % at de rapporterer om klimarisiko i tråd med anbefalingene fra TCFD. Det er en økning på beskjedne to prosent fra fjorårets 28 %. Å ha oversikt over og håndtere egen eksponering for klimarelaterte risikoer og muligheter vil kunne utgjøre et konkurransefortrinn de neste årene. Her bør næringslivet på Vestlandet brette opp ermene, slik at de kan få bedre oversikt til neste år.

Kartlegging av egen eksponering for klimarelaterte risikoer og muligheter skaper gode beslutningsgrunnlag internt og er av interesse for eksterne interessenter.

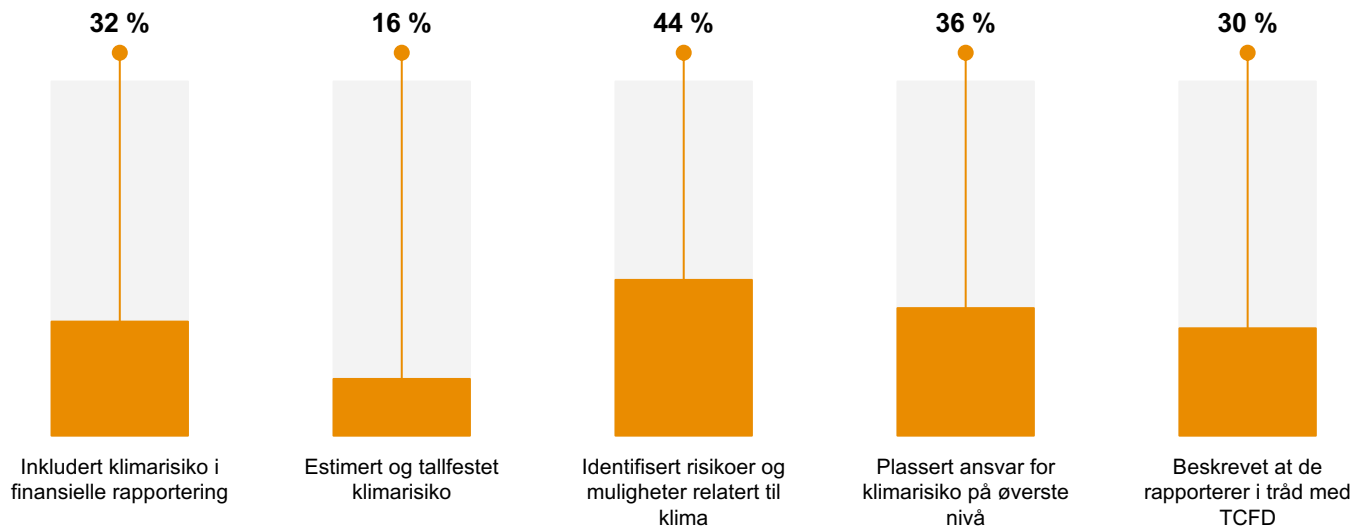
For å vurdere selskapenes samlede modenhet på klimarisiko på tvers av bransjer, har vi kartlagt fem nøkkelelementer av "beste praksis"-arbeid med klimarisiko. Vurderingen består av om selskapet har:

- › Inkludert klimarisiko i finansiell rapportering
- › Estimert og tallfestet klimarisiko
- › Identifisert risikoer og muligheter knyttet til klima
- › Plassert ansvar for klimarisiko på øverste nivå
- › Beskrevet at de rapporterer i tråd med TCFD

Funnene viser at næringslivet fremdeles er umodne på området, og at enkelte deler av arbeidet med klimarisiko kan være krevende. Flere selskaper har begynt å håndtere klimarisiko med en tydelig styringsstruktur og årlig rapportering, men jobben med å tallfeste klimarisiko i lys av gode scenarioanalyser er fremdeles relativt uvanlig. Ettersom CSRD vil kreve rapportering på vurderinger knyttet til klimarisiko, forventer vi en økende trend fremover.

Modenhet på klimarisiko

Modenhet på klimarisiko kan brytes ned til fem nøkkelelementer.

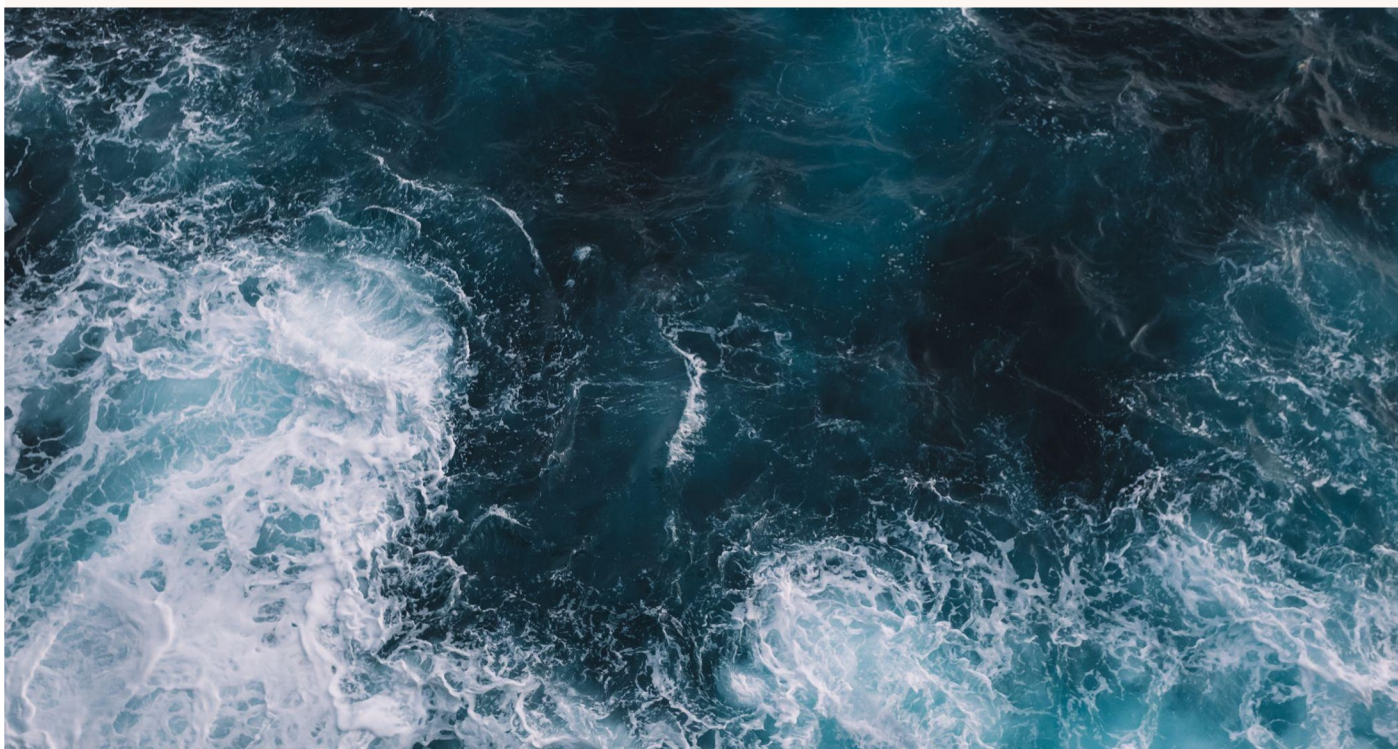
På vei opp: Naturreisiko får mer oppmerksomhet, men henger fremdeles bak klimarisiko

I desember 2022 ble det vedtatt en egen global naturavtale, som har som mål å stanse tapet av natur innen 2030 og restaurere ødelagt eller skadet natur innen 2050. Naturinngrep har også blitt mye omtalt i mediene det siste året i forbindelse med saker om veitbygging, hyttefelt og vindkraft på land. For næringslivet har naturreisiko blitt et begrep som selskaper må forholde seg til i økende grad.

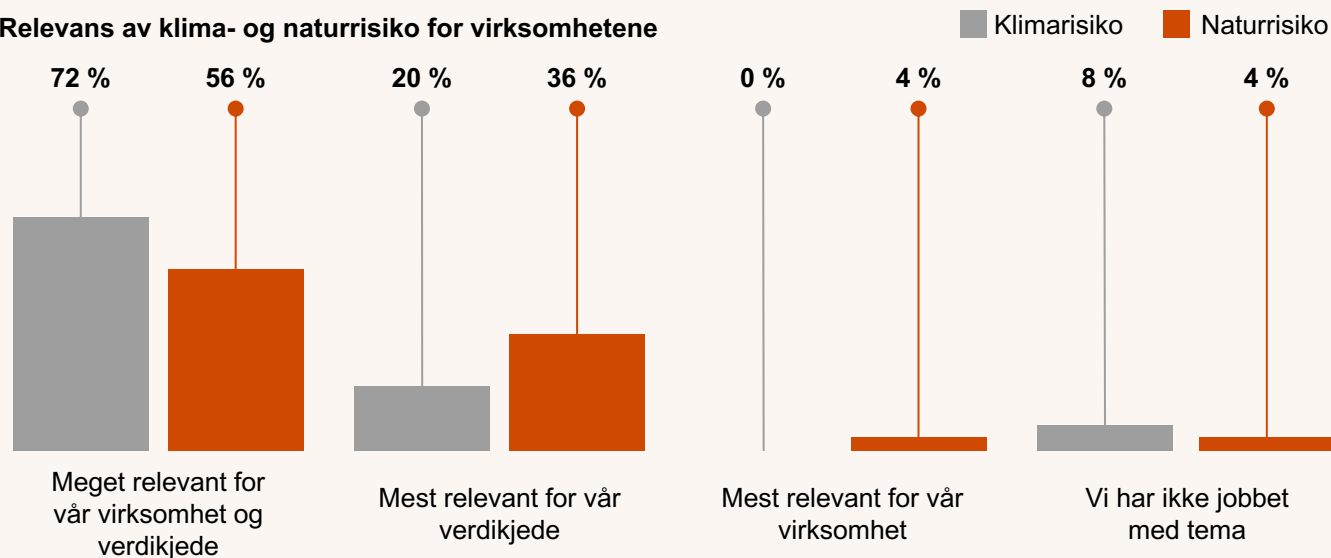

Naturreisiko er risikoen for strategiske og økonomiske konsekvenser for selskaper og samfunn når tap av natur, eller overgangen til et samfunn hvor bruk av natur er innenfor jordens tålegrenser, endrer forutsetningene og rammene for næringsvirksomhet og økonomien.

Med CSRD kommer det en egen standard for biodiversitet og økosystemer (ESRS E4) som blant annet stiller krav til å rapportere på selskapenes evne til å tilpasse strategi og forretningsmodell i takt med endring i naturreisiko, dersom dette blir vurdert å være vesentlig tema for et selskap.

Relevans av klima- og naturrisiko for virksomhetene

I vår undersøkelse ser vi at respondentene opplever en forskjell i hvilken grad klima og naturrisiko er relevant for henholdsvis egen virksomhet og verdikjede. 72 % av selskapene mener at klimarisiko er meget relevant for både egen virksomhet og verdikjede. Når det gjelder naturrisiko, er tallet 56 %. Selskapene hadde også muligheten til å svare at klima- og naturrisiko er mest relevant for verdikjeden. Da svarer 20 % at klimarisiko er mest relevant for verdikjeden, men for naturrisiko svarer 36 % det samme.

Våre funn viser at naturrisiko foreløpig oppleves mer som et verdikjedeproblem som ikke påvirker egen virksomhet direkte. Det er til en viss grad forståelig i den forstand at rammeverkene for å vurdere og rapportere på naturrisiko foreløpig er nye. Få virksomheter har trolig nødvendig innsikt om hvordan naturrisiko kan påvirke selskapet direkte.

I likhet med retningslinjene TCFD gir for beste praksis på rapportering av klimarisiko, gir Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) retningslinjer for å integrere risikotenking rundt natur og økosystemer for næringslivet. I juni i år publiserte PwC i samarbeid med miljøorganisasjonen Sabima rapporten [«Naturpositiv ledelse – En praktisk veileder til arbeid med naturrisiko i næringslivet»](#), som inneholder en femstegsmodell for naturpositiv ledelse for selskaper uavhengig av bransje.

Vi mener at naturrisiko bør håndteres som et risikomoment på lik linje som klimarisiko, som påvirker både egen virksomhet og verdikjede. Med EUs vedtak av CSRD er det tydelig at kommisjonen fremhever både klimarisiko og naturrisiko for næringslivet, og det er viktig at selskapene på Vestlandet går foran ved å løfte naturrisiko høyere på agendaen.

0

4

**Hvordan gå fra
strategi til handling?**

Hvordan gå fra strategi til handling?

Flere virksomheter begynner å få god kontroll på klimaregnskap, -mål og -planer. Til tross for dette er det antydninger til at flere mangler konkrete tiltak for å innfri fastsatte klimamål. Mål og planer må omsettes til handling og resultater i form av utslippskutt. I dette kapittelet utforskes hvordan virksomheter kan styrke sitt nåværende arbeid med å operasjonalisere tiltak og kutte utslipp.

Viktigheten av styringsmekanismer

I arbeidet med å gjennomføre utslippsreducerende tiltak er det nødvendig å innføre noen styringsmekanismer. Ved spørsmål om hvilke mekanismer som er iverksatt svarer nesten samtlige respondenter at det er utviklet en klimastrategi med tilhørende klimamål og handlingsplan.

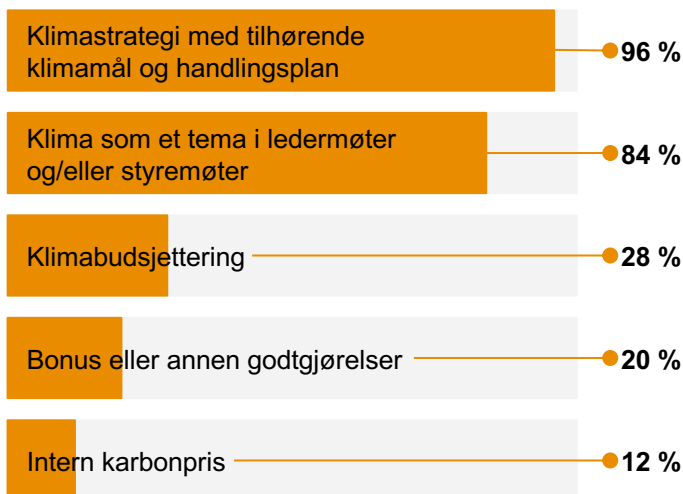
84 % viser til at klima inngår som samtaleemner i både ledermøter og/eller styremøter. Funnene viser for øvrig at relativt få har tatt i bruk intern karbonprising som styringsmekanisme (12 %).

Ved rapportering iht. CSRD skal virksomheter redegjøre for nettopp hvordan det jobbes med styring og kontroll av klimaarbeidet. Blant annet skal det redegjøres for hvor ofte og hvordan klima diskuteres i ledelsen, hvorvidt bonus og lederlønninger er koblet mot utslippsreduksjoner, hvorvidt selskapet har opprettet en intern karbonpris, samt hvilke internkontroller som er på plass.

Gjennomføring av internkontroll for styring av virksomhetens klimaarbeid bidrar til å redusere risiko, retter fokus mot forbedringsområder og øker kvalitet på rapportering. Spørreundersøkelsen avdekker at de aller fleste (88 %) har en form for internkontroll, men betydelig færre (32 %) gjør denne type arbeid for samtlige vesentlige bærekraftstema.

Ved spørsmål om hvordan selskapene planlegger å investere i klimaarbeid de neste ett til tre årene, viser undersøkelsen at de mest prioriterte tiltakene er å investere i intern kapasitet og kompetanse.

Hvilke styringsmekanismer benytter din virksomhet for å planlegge og oppnå utslippskutt?

Eksempler på dette er intern kompetansebygging, innovasjon av egne klimaløsninger og ansettelse av flere medarbeidere til klimaarbeid. Det kan tenkes at det økte fokuset på kompetansebygging kommer som følge av at flere opplever at et helhetlig klimaarbeid krever tid, samarbeid og mangfoldig fagkompetanse. Omtrent halvparten svarer også at de vil allokere økte midler til kjøp av klima- og rapporteringsverktøy, hvilket anses som et fornuftig tiltak i lys av økende rapporteringskrav og økt behov for automatisering.

Hvordan planlegger din virksomhet å investere i klimaarbeidet de neste 1-3 årene?

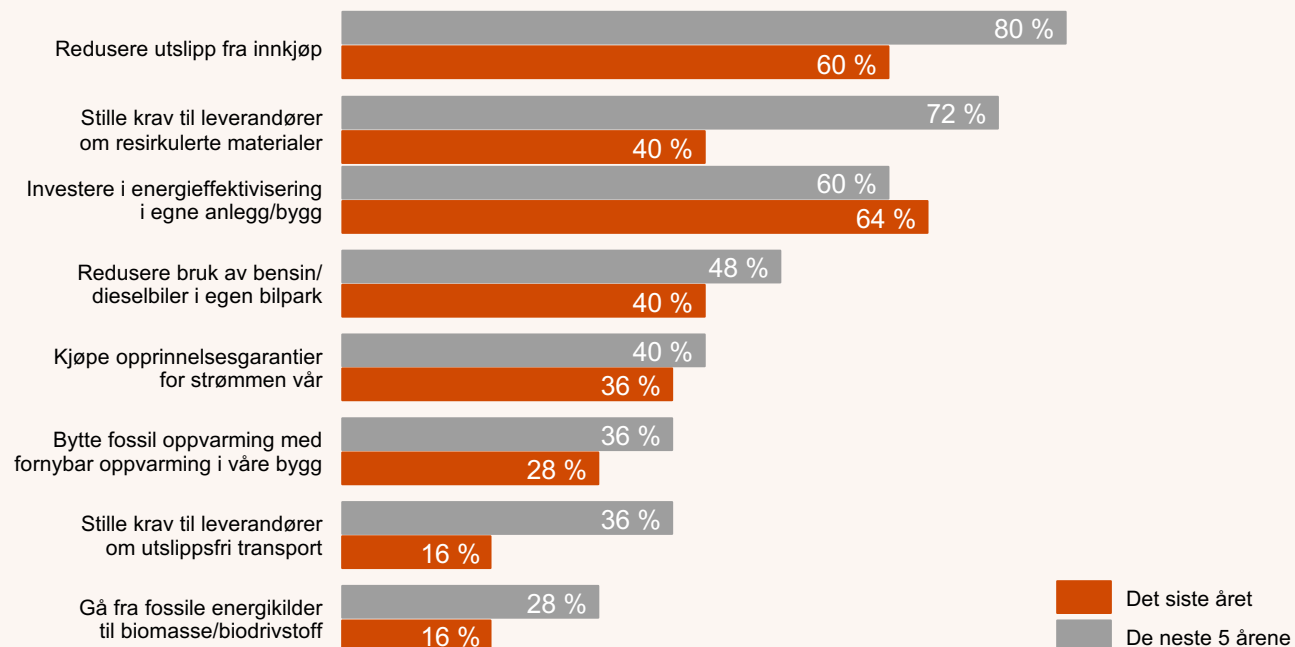

Et skifte i fokus: Fra utslipp i egen drift til utslipp i verdikjeden

I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å sjekke av hvilke utslippsreducerende tiltak de har innført det siste året, samt hvilke tiltak de planlegger å innføre de neste fem årene. Funnene avdekker et tydelig skifte i prioriteringer. Tiltak det siste året gjelder i hovedsak virksomhetens direkte utslipp. Dette kan være investering i energieffektivisering i egne

anlegg/bygg, samt reduksjon av bensin-/dieseldrevne biler i egen bilpark. Fem år frem i tid vies det større oppmerksomhet til tiltak knyttet til indirekte utslipp fra verdikjeden. Eksempelvis er det en stor økning i antall virksomheter som planlegger å redusere utslipp fra innkjøp, og stille krav til leverandører resirkulerte materialer samt utslippsfri transport.

Prioriterte tiltak virksomhetene har innført det siste året og planlegger å innføre de neste fem årene for å redusere utslipp

Økte krav til bærekraftsrapportering

Innføringen av bærekraftsdirektivet (Corporate Sustainability Reporting Directive, forkortet til CSRD) vil for mange virksomheter innebære en betydelig endring i hva som kreves av bærekraftsrapporteringen sammenlignet med hva som er tilfellet i dag. CSRD innebærer omfattende krav til rapportering av forhold knyttet til virksomhetsstyring samt den miljømessige og sosiale delen av bærekraft. Hensikten med innføringen av CSRD har vært å bidra til sammenlignbar, pålitelig og relevant bærekraftsinformasjon. Dette vil bidra til økt innsikt, samt bedre beslutningsgrunnlag for både interne

aktører og eksterne interessenter og investorer. Ikke minst legger det grunnlag for mer systematisk bærekraftsarbeid. Omtrent halvparten av respondentene i spørreundersøkelsen svarer at de har god oversikt over kravene i CSRD, og har en plan for å sikre etterlevelse fra første obligatoriske rapporteringsår.

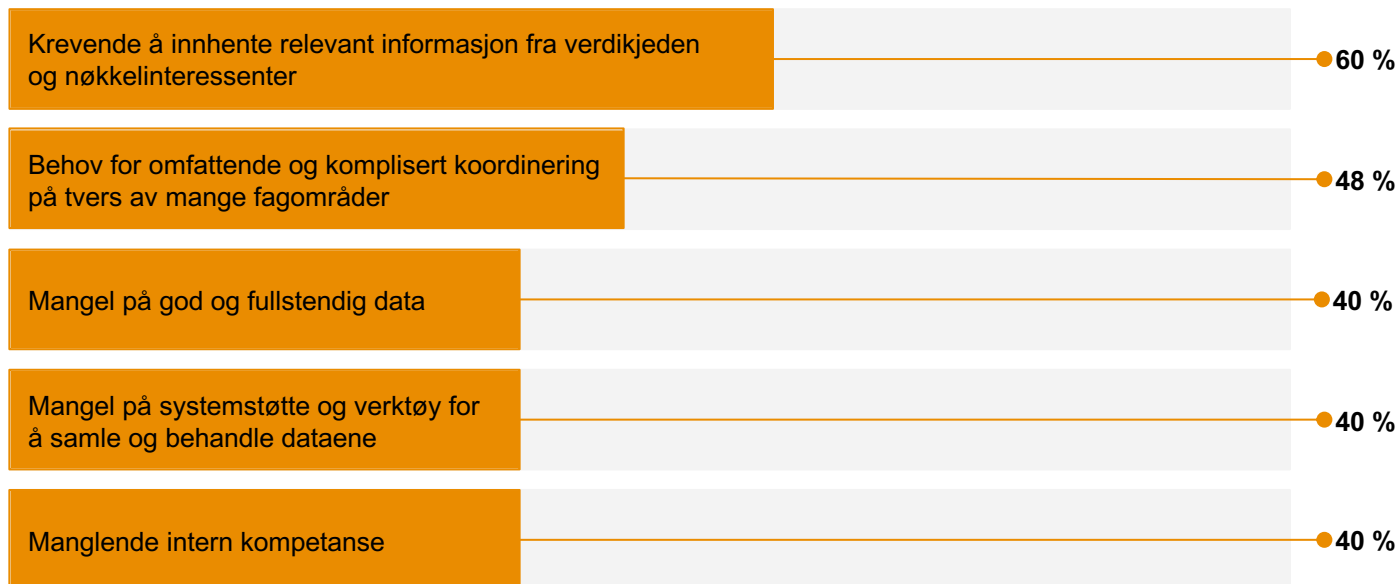
Les mer om CSRD og en oppsummering av rapporteringsstandarder knyttet til klima (ESRS E1) i henholdsvis [Vedlegg III](#) og [IV](#).

Dersom ditt selskap omfattes i 2024-2026, i hvilken grad er dere godt forberedt for å imøtekomme kravene fra CSRD?

Hvilke typer utfordringer forventer dere å møte knyttet til overholdelse av kravene i CSRD?

(Virksomhetene kunne velge flere alternativer)

Utfordringer knyttet til datafangst og koordinering

Inntoget av nye rapporteringskrav vil påvirke hvordan selskap tilrettelegger for samarbeid samt samler inn og strukturerer data. Funnene fra spørreundersøkelsen indikerer at dette kan være utfordrende. På spørsmål om hva som vil være de største utfordringene med å overholde rapporteringskravene i CSRD er det flest som trekker frem vanskeligheter med innhenting av relevant informasjon fra verdikjeden og nøkkelinteressenter, samt behov for omfattende og komplisert koordinering på tvers av mange fagområder.

CSRD stiller krav om at selskaper må innhente informasjon fra hele verdikjeden, ikke bare egen virksomhet. Dette gjør det mer krevende å koordinere, samle inn og sikre fullstendighet av data. CSRD stiller også krav til attestasjon av bærekraftsrapporten. Det blir derfor svært viktig at virksomheter etablerer og dokumenterer gode prosesser for måling og datafangst, samt sørge for at ansatte som er involvert forstår hva som måles og hvorfor.

05

Hva nå?

Både næringsliv og myndigheter må sette opp farten

For å lykkes med å nå målene i Parisavtalen må både næringsliv og myndigheter sette opp farten i utslippskutt på tvers av bransjer. Norges utslipp av klimagasser er redusert med under 5 % siden 1990. [Klimakontrollen.no](https://www.klimakontrollen.no) viser at vi med dagens politikk er 13 år bak skjema for å nå 2030-målene våre. Det er dermed et enormt behov for at vi prioriterer og gjennomfører tiltak som faktisk nytter.

I spørreundersøkelsen svarer hele 88 % av respondentene at myndighetene ikke tilrettelegger for at næringslivet skal kunne bidra til å oppnå Norges klimamål på en god nok måte. Dette er enda høyere enn i den nasjonale Klimaindeksen, hvor tilsvarende tall var 67 %. Dette kan være knyttet opp mot bransjemiksen på Vestlandet, ettersom flere etterlyste virkemidler knyttet opp mot f.eks. offshore-bransjen og sjømatnæringen.

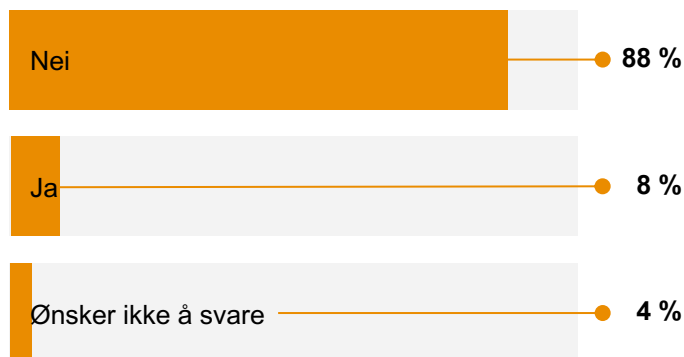
Myndighetene blir bedt om å ta et tydeligere lederskap og sikre langsiktige og forutsigbare støtteordninger slik at næringen kan planlegge godt.

Flere ber også om tydelige retningslinjer og klare kriterier for innføring av bærekraftsrapportering, som det ble poengtert er viktig at blir gjennomført likt som EU, ettersom mange selskaper opererer i et internasjonalt marked.

Det forventes at innføringen av CSRD vil bidra til å sikre like rapporteringskrav i et større marked, men også at dette vil være tid- og ressurskrevende, spesielt i en innføringsfase. Det blir derfor etterspurt tydeligere retningslinjer og veiledere for slik rapportering.

Klimastandarden (ESRS E1) under CSRD vil være et viktig verktøy for næringslivet å få oversikt og forberede seg på fremtiden. Standarden kan brukes som en sjekkliste over alle ingrediensene i et helhetlig klimaarbeid, for eksempel et fullstendig klimaregnskap og planer for å redusere klimarisiko og utslipp.

Myndighetene tilrettelegger for at næringslivet skal kunne bidra til å oppnå Norges klimamål på en god måte.

06

**Klimaindeks Vest
for Vestlandets 50
største selskaper**

PwCs Klimaindeks Vest 2023

Fjorårets utgave av Klimaindeks Vest rangerte selskapene etter syv kategorier. I årets utgave har vi justert antallet til fem kategorier.

Som et tilleggsmoment til årets rapport fremviser vi selskapenes utvikling fra i fjor til år. Vi har justert fjorårets kategorisering med hensyn til årets, og følgelig er det sammenlignbart å fremvise selskapenes utvikling.

Kategorisering av selskap i Klimaindeks Vest 2023

Dette betyr symbolene

- ↑ Klatret oppover
- Ligger på samme nivå
- ☆ Nytt selskap på listen
- ↓ Gått ned

Kategori 1: Årets klimavinnere

Selskaper som kutter minst 7 % og er i tråd med Parisavtalen

↑ Bremnes Seashore	→ Lerøy Seafood	→ Skretting
↑ Grieg Seafood	→ Mowi	

Kategori 2: Selskaper som kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen

→ Equinor	↑ Shearwater	→ Vår Energi
↑ Hofseth International		

Kategori 3: Selskaper med god klimarapportering, men kan ikke vise til utslippskutt

↑ Aibel	☆ Grieg Maritime Group	↑ Seaborn
↑ DOF Group	→ Hexagon Composites	↑ SpareBank 1 SR-Bank
↑ Elmera Group	→ Laerdal Medical	→ Sparebanken Vest
↑ Eviny	↑ Odfjell Tankers	↑ Tide
↑ G2 Ocean		

Kategori 4 og 5

Selskapene i kategori fire og fem har enten mangelfull eller ingen rapportering om egne klimagassutslipp. Det er 28 selskaper i disse to kategoriene, og de har fått informasjon om sin plassering.

07

Vedlegg

I. Klimaregnskap i henhold til Greenhouse Gas Protocol

Ifølge GHG-protokollen er det fem prinsipper som bør ligge til grunn for et helhetlig klimaregnskap:

- › *Relevans* sikrer at klimaregnskapet inneholder nok informasjon til at eksterne og interne brukere kan fatte beslutninger, og at det inkluderer relevante deler av organisasjonens virksomhet.
- › *Fullstendighet* betyr at alle utslippskilder relevante for et selskap er inkludert.
- › *Konsistens* innebærer at informasjon skal være sammenlignbar over tid.
- › *Åpenhet* peker på at informasjon må samles på en måte som gjør den reviderbar, både internt og eksternt, og at forutsetninger, antagelser, utelatelser, referanser og kilder skal oppgis.
- › *Nøyaktighet* sikter til at data skal være nøyaktig nok til at leserne skal kunne stole på resultatene, og at estimater og beregninger skal gjøres på en slik måte at resultatene blir så riktige som mulig.

Klassifisering av utslipp i henhold til GHG-protokollen

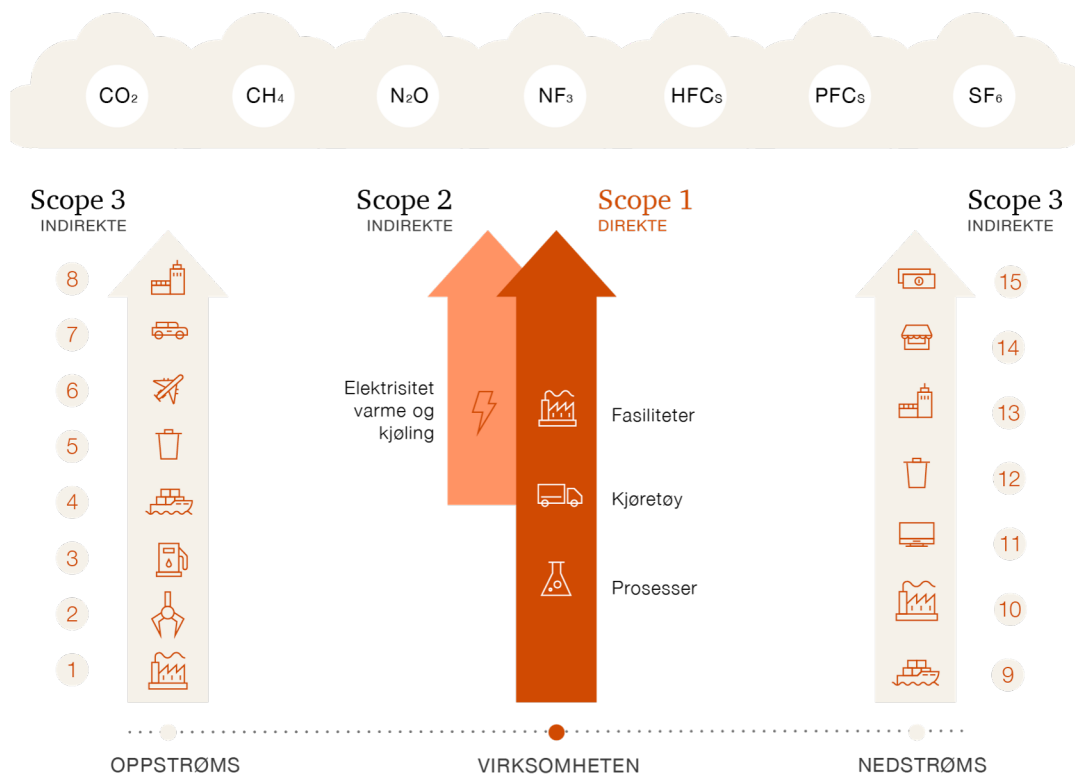
Scope 1: Direkte utslipp knyttet til bedriftens aktiviteter og eiendeler. For eksempel fra egne kjøretøy, bygg, fabrikker, utstyr og maskiner.

Scope 2: Utslipp knyttet til bedriftens innkjøpte energi. For elektrisitet skiller GHG-protokollen mellom lokasjonsbasert og markedsbasert metode. Førstnevnte beregner utslippene utfra et fysisk perspektiv, og tar utgangspunkt i landet eller regionen strømmen er produsert i. Markedsbasert metode henter sitt beregningsgrunnlag i ordningen for kjøp og salg av opprinnelsesgarantier.

Scope 3: Andre indirekte utslipp fra bedriftens verdikjede. Scope 3 deles inn i 15 kategorier og består av utslippene fra hele verdikjeden. I de aller fleste bransjer ligger størstedelen av utslippene i Scope 3.

Oppstrømsutslipp er tilknyttet utslipp fra produkter og tjenester virksomheten kjøper fra andre, for videresalg eller eget bruk, f.eks. varer eller reiser.

Nedstrømsutslipp kommer fra produkter og tjenester virksomheten selger til andre, som energibruk i solgte produkter, utleide lokaler, eller utlån av penger til prosjekter.

Scope 3-kategorier

1. Innkjøpte produkter og tjenester
2. Innkjøpte kapitalvarer
3. Drivstoff og energirelaterte aktiviteter
4. Innkjøpt transport og distribusjon
5. Avfall fra egen drift
6. Forretningsreiser
7. Ansattes pendling
8. Leide lokaler og utstyr

9. Nedstrøm transport og distribusjon
10. Foredling av solgte produkter
11. Bruk av solgte produkter
12. Avhending av solgte produkter
13. Utleide lokaler og utstyr
14. Franchiser
15. Investeringer

II. PwC Scope 3 Guidelines

PwC har utviklet en egen modell som viser hvor sannsynlig det er at et selskap, innen en gitt bransje, har vesentlige utslipp i en av de 15 kategoriene i Scope 3.

For hver bransje er det vurdert om de ulike kategoriene er **sannsynligvis vesentlig (rød)**, **potensielt vesentlig (oransje)** og sannsynligvis ikke vesentlig (grå), se figur.

	Bank, finans og forsikring	Shipping og offshore	Sjømat	Varehandel og retail	Fornybar kraft	Olje og gass	Transport	Industri	Kontor- virksomhet	Reiseliv	Bygg, anlegg og eiendom
1. Innkjøpte varer og tjenester	Oransje	Oransje	Rød	Rød	Oransje	Oransje	Oransje	Rød	Rød	Rød	Rød
2. Kapitalvarer	Grå	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Grå	Oransje	Oransje
3. Produksjon av forbrukt drivstoff og energi	Grå	Rød	Oransje	Oransje	Rød	Oransje	Rød	Rød	Grå	Rød	Rød
4. Innkjøpt transport og distribusjon	Grå	Oransje	Oransje	Rød	Oransje	Oransje	Oransje	Rød	Grå	Oransje	Rød
5. Avfall fra egen drift	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Rød	Oransje	Oransje	Rød
6. Forretningsreiser	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje
7. Ansattes pendling	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje
8. Leide lokaler/utstyr	Oransje	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Oransje	Grå	Grå
9. Nedstrøms transport og distribusjon	Grå	Grå	Rød	Rød	Oransje	Oransje	Grå	Rød	Grå	Grå	Grå
10. Foredling av solgte produkter	Grå	Grå	Oransje	Grå	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Grå	Grå	Grå
11. Bruk av solgte produkter	Grå	Grå	Grå	Rød	Grå	Rød	Grå	Oransje	Grå	Grå	Rød
12. Avhending av solgte produkter	Grå	Grå	Oransje	Rød	Grå	Grå	Grå	Oransje	Grå	Grå	Rød
13. Utleide lokaler/utstyr	Oransje	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Oransje	Grå	Grå	Grå	Oransje
14. Franchiser	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå	Grå
15. Investeringer	Rød	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje	Oransje

III. Bærekraftsdirektivet (CSRD)

CSRD bygger på internasjonale rapporteringsstandarder og rammeverk, som GHG-protokollen, GRI og TCFD.

CSRD omfatter tolv standarder: de generelle

rapporteringsprinsippene og kravene i ESRS 1 og 2, miljøstandardene E1–E5, standardene S1–S4 for sosial bærekraft og G1 som omhandler forretningsatferd.

		ESRS 1: Generelle krav					ESRS 2: Generelle rapporteringskrav				
		Miljø					Sosial				Styring
		E1: Klima- endringer	E2: Forurensning	E3: Vann og marine ressurser	E4: Biodiversitet	E5: Ressursbruk og sirkularitet	S1: Egen arbeidskraft	S2: Arbeidere i verdikjeden	S3: Berørte lokalsamfunn	S4: Forbrukere og sluttbrukere	G1: Forretnings- etikk
Bærekraftsforhold (ESG-forhold)	tem a Eksempler på undertema i henhold til CSRD	Tilpasning til klima- endringer	Forurensning av luft, vann og jord	Vann: vannforbruk, vannuthenting, vannutslipp	Påvirkning på arters tilstand	Ressurstilførsel	Arbeidsforhold	Arbeidsforhold i verdikjeden	Økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter	Informasjon	Forretningskultur
		Redusere klima- endringer	Forurensning av levende organismer og matkilder	Marine ressurser: utslipp til hav, forbruk av marine ressurser	Påvirkning på økosystemer	Ressursuttømming	Likebehandling og muligheter for alle	Likebehandling og muligheter for alle	Sivile og politiske rettigheter	Personvern og sikkerhet	Beskyttelse av varslere
		Energi	Stoffer som gir grunn til bekymring		Avhengighet av økosystemtjenester	Avfall	Andre arbeidsrelaterte rettigheter	Andre arbeidsrelaterte rettigheter	Urfolks rettigheter	Sosial inkludering	Korrupsjon og bestikkelser
			Stoffer som gir stor grunn til bekymring		Påvirkning på drivere av tap av biomangfold						Dyrevelferd
		Forurensning i form av mikroplast								Politisk engasjement og lobbyvirksomhet	
										Håndtering av relasjoner med leverandører og betalingspraksis	

IV. ESRS E1 – rapporteringsstandarden for klima

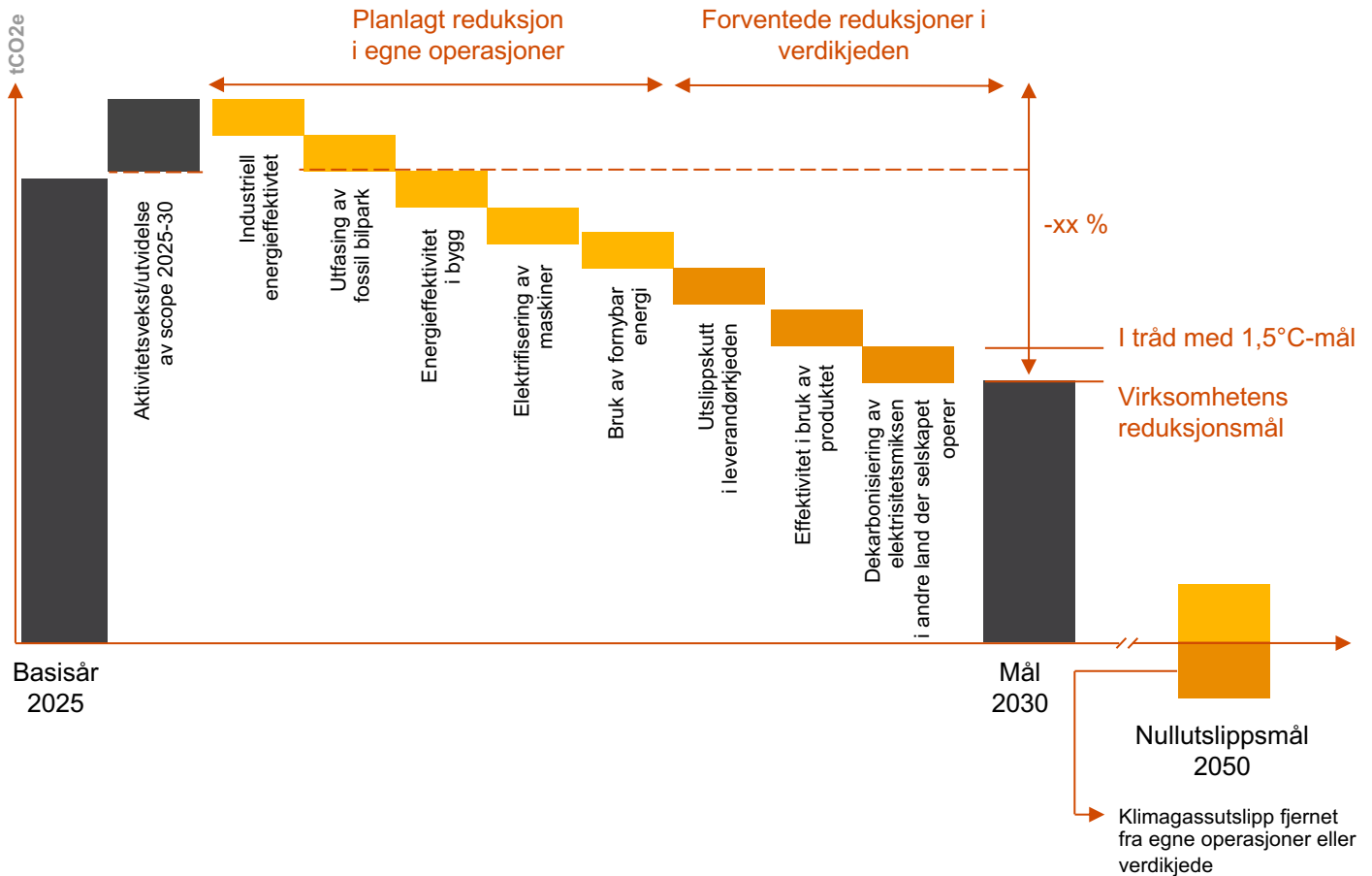
ESRS E1 er standarden for klimapåvirkning og tilpasning, og klima vil være et vesentlig tema for de fleste selskaper. Dersom et selskap ikke har inkludert klima som et vesentlig tema i bærekraftsrapporteringen, må de begrunne hvorfor. Under ESRS E1 må selskapene rapportere på ulike blant annet klimarelatert virksomhetsstyring, strategi, planer, mål og tiltak.

Sammenhengen mellom rapporteringskravene i ESRS E1 og pilarene i en helhetlig klimastrategi, basert på endelige standarder publisert fra EU-kommisjonen 31.7.23.

Et av de viktigste kravene omhandler klimaomstillingsplanen (transition plan) til selskapet, for å rapportere på hvorvidt selskapets forretningsmodell og strategi er i tråd med Parisavtalens 1.5-gradersmål. Som en del av dette kravet skal selskapene blant annet rapportere på:

- › Tallfestede mål for utslippskutt i tråd med Parisavtalen
- › Hvilke tiltak selskapet planlegger for å nå målene
- › Informasjon om hvordan omstillingsplanen skal finansieres

- › En forklaring på hvordan selskapets aktiviteter skal bli bærekraftige i henhold til EU-taksonomiens kriterier
- › En redegjørelse av hvordan selskapet ligger an i henhold til målene og planen

For de fleste norske selskaper som omfattes av CSRD betyr dette at både omfanget og kvaliteten på klimareporteringen må heves betraktelig. Det blir spesielt viktig at selskaper utarbeider fullstendige klimaregnskap inkludert vesentlige Scope 3-utslipp, for å danne et godt underlag for videre arbeid med klima. Ovenfor vises en illustrasjon hentet fra ESRS E1 som viser hvordan et selskap kan fremstille sin omstillingsplan i rapporteringen.

John Wikström

john.wikstroem@pwc.com

Inki Brown

inki.brown@pwc.com

Hilde Lorentzen

hilde.lorentzen@pwc.com

© 2023 PwC. Med enerett. I denne sammenheng refererer «PwC» seg til PricewaterhouseCoopers AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS og PricewaterhouseCoopers Tax Services AS som alle er separate juridiske enheter og uavhengige medlemsfirmaer i PricewaterhouseCoopers International Limited.